

Med komponentredovisning blir underhållsinsatser

med bestående värde

en tillgång för kommunen

3

När och varför?

Kravet på komponentredovisning **har införts från och med år 2014**. Detta var ett steg i arbetet med att harmonisera redovisningen med den som gäller för bolag.

Komponentredovisning kommer att innebära **relativt stora förändringar** för den ekonomiska redovisningen i kommuner och landsting.

Målet är att **harmonisera redovisningsmetoderna** i kommuner och landsting

Enkelt uttryckt

Det aktuella värdet av kommunens vägar måste bokföras som en tillgång i de officiella räkenskaperna (balansräkningen)

Dåligt skick = lägre värde

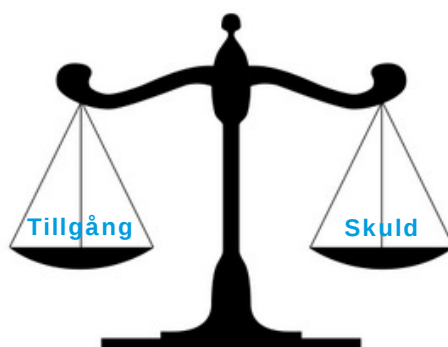

RAMBOLL

Bra skick = högre värde

Balansräkning

RAMBOLL

6

Balansräkning - exempel

Tillgångar

Koncernens balansräkning

(Mkr)	2012-09-30	2011-09-30
Anläggningstillgångar	201,7	174,3
Varulager	612,3	409,6
Kundfordringar*	562,9	536,4
Övriga fordringar	183,9	120,5
Likvida medel	190,4	224,3
Summa	1 751,2	1 465,2
Eget kapital	648,5	629,8
Långfristiga skulder	135,7	109,1
Leverantörsskulder	300,1	277,7
Övriga kortfristiga skulder	666,9	448,5
Summa	1 751,2	1 465,2

Hur man finansierat det hela

RAMBOLL

Soliditet

Soliditet är ett finansiellt nyckeltal som anger hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. Det anger alltså hur mycket av tillgångarna som man själv äger
 Soliditet ~ betalningsförmåga

Soliditeten är viktig när kommunen förhandlar med banken om upptagande av nya lån eller krediter.

$$\text{Soliditet} = \frac{\text{Eget kapital}}{\text{Tillgångar}}$$

RAMBOLL

och.....?

Fråga:

Vad händer när budget är lägre än underhållsbehovet

Svar:

Värdet i kommunens anläggningstillgångarna minskar på tillgångssidan

Det egna kapitalet minskar också, d v s kommunen äger allt mindre värde i vår egen kommun.

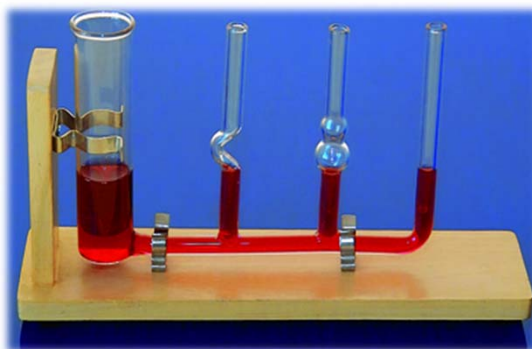
Soliditeten minskar = det blir dyrare för kommunen att låna = kostnaderna ökar totalt sett = skattetrycket riskerar öka

RAMBOLL

Mål

Ha ett system med planerat underhåll där budgetnivån ligger i paritet med avskrivningarna i kommunens balansräkning.

Detta betyder i praktiken att man behöver en underhållsbudget som motsvarar takten i slitage på gatunätet

RAMBOLL

Hur går det till då?

Huvudprincip

Komponentredovisning innebär att en tillgång delas in i ett antal komponenter som sedan skrivs av var för sig utifrån den enskilda komponentens förväntade nyttjandetid/skadegrad.

När en komponent ersätts så betraktas detta som en ersättningsinvestering.

"avskrivningsmetoden ska avspegla hur tillgångars värde och/eller servicepotential successivt förbrukas. Detta innebär att man måste ta hänsyn till skillnader i förbrukning och nyttjandeperioder av betydande komponenter i en materiell anläggningstillgång."

11

och detta betyder.....

Gator och vägar delas upp i olika **beståndsdelar**, exempelvis beläggningsslager, vägkropp, vägutrustning, konstbyggnader och liknande.

Dessa komponenter har väsentligt **olika teknisk livslängd** och byts därför ut med olika tidsintervall i takt med sin förbrukning.

12

Lite mer på djupet.....

En beläggning kan i princip tappa 100% av sitt värde medan underliggande konstruktion sällan tappar hela sitt värde.

En beläggning har en kortare avskrivningstid (teknisk livslängd) än ett bär- och förstärkningslager = tappar snabbare sitt värde.

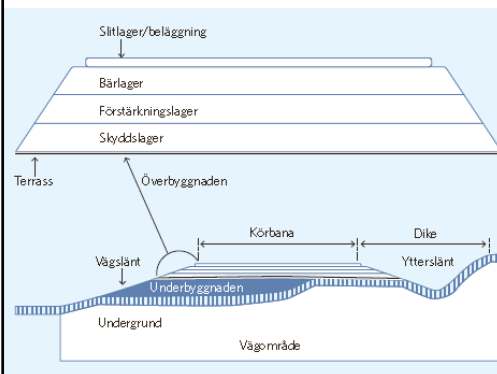
En gata med mycket trafik medför normalt en kortare avskrivningstid för en beläggning än på en lågtrafikerad lokalgata

Man delar alltså upp anläggningen i beståndsdelar med olika teknisk livslängd/nedbrytningshastighet. Bör vara uppdelat per gatutyp/trafikbelastning

RAMBOLL

13

En gata kan tex delas upp i....

Gatans komponenter

Bostadsgata, GC väg och övriga vägar:

Bundna lager

Övrig överbyggnad

Huvudgata:

Slitlager

Bundna lager (exkl. slitlager)

Övrig överbyggnad

Industrigata:

Slitlager

Bundna lager (exkl. slitlager)

Övrig överbyggnad

RAMBOLL

Exempel på avskrivning

	<u>Livslängd</u>	<u>Max förlust</u>	<u>Nyvärde</u>
Asfalt	10 år	100%	100 kr/m ²
Bärlager	30	30%	30
F-lager	∞	0%	50
Terrass	∞	0%	20

RAMBOLL

15

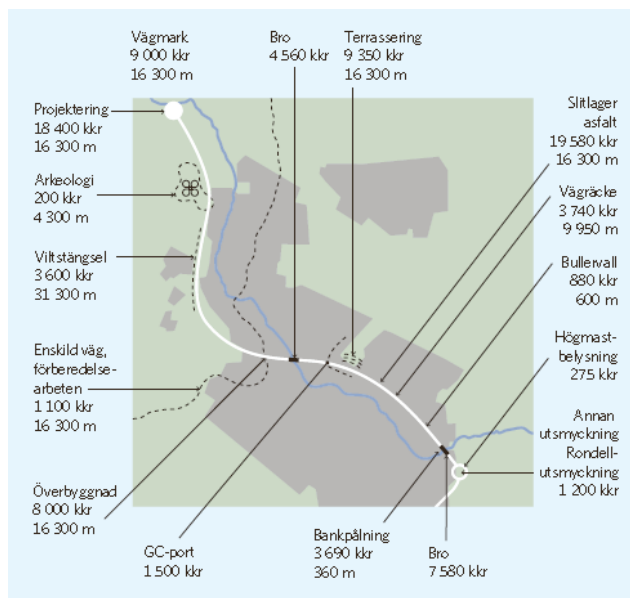
Exempel: Lokalgata efter 5 år

	Max tid (år)	Tid kvar (år)	Nyvärde (tkr)	Årlig avskrivn (tkr)	Ack avskrivn (tkr)	Nuvärde (tkr)
Slitlager	10	5	2 500	250	1 250	1 250
Bindlager	40	35	6 250	156	781	5 469
Övrigt	60	55	16 250	271	1 354	14 896
Total	--		25 000	677	3 385	21 615

RAMBOLL

16

Exempel på en hel gatas "värde"

17

Vad ser vi för problem här då?

Modellen för avskrivningstid blir relativt teoretisk och riskerar att inte "gå i takt" med budgetbehovet utifrån gatornas faktiska status

RAMBOLL

18

Hur löser man det?

Använd en metodisk inventering av gatunätets status och ta även med gatuutrustningar såsom kantsten, stolpar m m. Status berättar återstående teknisk livslängd utifrån "verkligheten"

Minska nyvärdet motsvarande den aktuella skadebilden, d v s återstående teknisk livslängd.

$$\text{Nuvärde på tillgången} = \text{Nywärde} * \frac{\text{upmätt restlevnadstid}}{\text{Teoretisk maximal teknisk livslängd}}$$

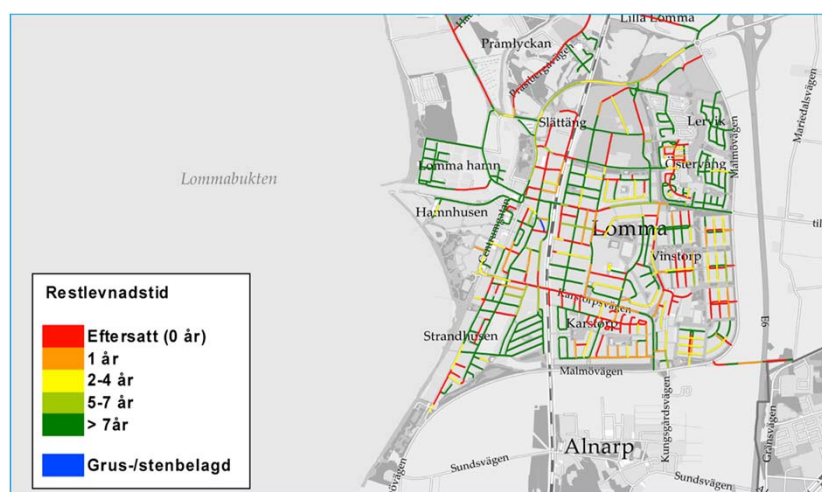
Gör en årlig justering med utförda åtgärder och årlig teoretiskt förändring av skadebilden.

Gör en regelbunden inventering, t ex vart 5:e år, för att alltid ligga i fas med avskrivningstakt, gjorda insatser och aktuell status.

RAMBOLL

19

Underhållsutredning / skadeinventering

RAMBOLL

20

Några fördelar

- Man kan enklare visa på behovet och effekten av **långsiktig underhållsplanering** och olika budgetscenario
- Man kopplar anläggningens värde och värdeförändring till faktiskt **underhållsbudgetering**
- Underhåll och byten av komponenter ses inte bara som en kostnad utan också som en ökad anläggningstillgång
- Komponentredovisning blir en **länk mellan ekonomiavdelningen och teknikavdelningen**

21

...och nackdelar

- Mer administrativt arbete
- Ingen självklar uppdelning i komponenter
- Många övervägande i en övergångsperiod
- Ställer krav på ett anläggningsregister

22

